

Kritika ir Polemika

AR STULPINAS KENKIA McKEOUGH IR ADAMOWSKIUI?

Spalio 12 d. laidoje "Vilnius" korespondentas puola mane, buisiaš savo kalboje, pasakyoje lapkričio 8 d. demokratų susirinkime, Lietuvių Auditorijoje, pakenkęs McKeough ir Adamowskiui. Kad tai yra tikras melas, tai čia nėra man reikalo nė aiškinti. Tikslai dėl tų žmonių, kurie nebuvo tame susirinkime ir mano kalbos negirdėjo, tai čionai patiekiu trumpą sątrauką savo kalbos, kad galėtų matyti, kiek mano kalba galėjo pakenkti kandidatui į senatorius Raymond S. McKeough ir į kongresmanus Benjamin S. Adamowskiui.

11-to Wardo Lietuvių Demokratų Organizacijos pirm. B. J. Jakaitis pakvietė mane pasakyti keletą žodžių šioje temoje: "Kodėl mes, Chicago lietuviai, turime balsuoti straight democra-

tis tikiatą ateinančiuose rinkimuose, kurie įvyks Nov. 3, 1942 m.?"

Kadangi pirmininkas buvo jau paskyręs man temą, todėl aš jos ir laukiau. Aš pareiškiau sekančiai: "Kodėl mes Chicago lietuviai turime balsuoti straight democratic tikiatą, — yra daug labai priežasčių. Iš jų aš bandysiu suminėti tik keletą pačių svarbiausių. Pirmiausia, sakiau, mes lietuviai turime balsuoti tik už demokratų kandidatus į senatorius Raymond S. McKeough dėl to, kad Amerikos Senatas lošia labai svarbią rolę užtvirtinime įvairių su svetimomis valstybėmis padarytų sutarčių, kurias paprastai padaro Amerikos valdžios Egzekutyvė Šaka valdžios, kurios prysakė stovi Amerikos Prezidentas. Kadangi mes tikime, jog šis karas bus laimėtas dar mūsų garbinam prezidentui Rooseveltui tebesant prie Amerikos valdžios vairo, todėl yra labai svarbu, kad jisai turėtų didžiumą senatorių, kurie paremtų jį, kai bus sudaroma Europos ir Azijos taika. Juk mes atsimename, kas atsitiko, kai prezidentas Wilsonas neturėjo paramos iš senatorių dėl patvirtinimo Versalio Taikos Sutarties. Visas tas milžiniškas kraujo praliejimas praėjame kare — 1914 iki 1918 — nuėjo niekais. Kai Jungtinės Amerikos Valstybės neįėjo į Tautų Lygą, o neįėjo dėl to, kad Amerikos Senatas neužtvirtino prezidento Wilsono padarytos Versalės taikos sutarties. Todėl yra labai svarbu, kad mes išrinktumėm į senatorius McKeough, kuris budamas kongresmanu antro kongresinio distrikto per eilę metų rėmė vi-

sus gerus ir naudingus prezidento Rooseveltto sumanymus.

Po šio karo bus atstatomos visos nacijų pavergtos tautos, kaip didelės, taip ir mažos. Suprantama, bus sprendžiamas ir Baltijos tautų likimas. Čia ateis eilė ir mūsų senos tėvynės Lietuvos, kurią 1940 metais buvo smunto keliu užgrobęs Stalinas, o vėliau, už metų laik, butent, June 22, 1941, iš Stalino atėmė Baltijos šalis Hitleris. Todėl čia yra labai svarbu, kad prezidentas Rooseveltas turėtų didžiumą senatorių, kurie paremtų jo taikos planus. O mes tikrai žinome, kad prezidentas Rooseveltas nesutiks palikti Lietuvos nei vokiečiams, nei atidūsiu komunistams rusams, nors jie iki šiol vis dar ieškia savo pretenzijas prie Lietuvos ir kitų Baltijos tautų. Kad prezidentas Rooseveltas nemano grąžinti Lietuvos Stalinui, tai rodo kad ir šis faktas, — iki šiol tebėra Lietuvos atstovas Washington, ir konsulai Chicago, New Yorke ir kitur. Ir Lietuvos Respublika tebėra Amerikos valdžios skaitoma kaip gyvuojanti valstybė.

Toliau, kodėl mes turime balsuoti "straight democratic tikiatą", tai kad, neduok Dieve, jei laimėtų toks pro-nacis Brooks ir Day, tai sugrįžtų vėl tokie republikonų laikai, kaip buvo prie republikonų garbingo prezidento Hooverio. Ar jūs, gerbiamieji, norite, kad republikonai vėl grąžintų prohibiciją, Hooverio nedarbo laikus? Ar norite, kad prohibicijos agentai vėl landžiotų po jūsų namus ir beismetus ir daužytų jūsų baldus ir apiplėštų jums? Jei gu norite, kad vėl bankai užsidarintų ir jūsų sutauptų pinigai žutų, tai balsuokite už republikonus. Nes republikonai, jei tik paims viršū Amerikos Senate ir Kongrese, jie sabotažuos visus prezidento Rooseveltto naudingus darbininkams žmonėms sumanymus, ir net jau praveistus įstatymus galės panaikinti. Ir tada prives visą Amerikos šalį prie tokios padėties, kokia buvo prie prezidento Hooverio.

Visi atsimename, kiek republikonų partijos išrinktas prezidentas Hooveris rupinosi žmonių gerove. Jis tikėjo vien tik į prohibicijos vykinimo įstatymą, ir buvo tiek apakęs, kad buvo sumanęs pastatyti kiekviename valstijoje po milžinišką kalėjimą, kur galėtų sutalpinti visus dėl prohibicijos įstatymo prasižengusius piliečius. Nes jau paprastai kalėjimai ir koncentracijos stovyklos nebegalėjo sutalpinti visų dėl prohibicijos prasižengusių žmonių. Buvo priejė prie to, kad tokis republikonus remiantis dienraštis kaip Tribune išsitarė sekamai: "Prezidentas Washingtonas pagarsėjo dėl to, kad išliuosavo šią šalį iš Anglijos jungo. Prezidentas Linkolnas pagarsėjo dėl to, kad paliosavo visus juodukus vergus. Na, o prezidentas Hooveris pagarsės tuo, kad pastatys kuo daugiausia ir kuo didžiausių kalėjimų visame krašte."

Kai jau pradėjo net republikonų pakraipos dienraščiai juoktis iš tokio "prakilnaus" Hooverio užmanymo pastatyti kuo daugiausia kalėjimų, tai, matyt, susisarmatinęs ponas Hooveris atsisakė nuo tokio užmanymo.

Toliau, labai išmintingi republikonų partijos vadai, tokie kaip senatoriai Borahs, Lodges, McCormicks, Reads, Johnsons ir daug kitų pravedė Tarifo Įstatymą, kuris iškėlė labai aukštus muitus ant įvežamų prekių iš svetur, tuo manydami pagerinsią darbininkų buvį. Tačiau tas jų įstatymas veikė kaip tik priešingai. Republikonų galvočiai manė, kad jie gali kelti muitus ant iš svetur įvežamų prekių, taip aukštai kaip jie nori. O tie kraštai, nors ir visai nieko nebegalėdami parduoti Amerikai, visvien nenustos pirkti iš Jungtinių Valstijų automobilius, mašinas ir kitus produk-

tus. Tačiau jie labai apsiriko. Kaip tik tas aukštų muitų įstatymas įėjo į galią, ir svetimoms valstybėms nebegalėjo nieko parduoti Amerikai, tai jos tuč tuojau nustojo pirkusios prekes iš Amerikos. Ir dėl to dar apie suvirš milijonas darbininkų buvo išmesta iš darbo, kurie paprastai dirbdavo prekes dėl eksporto. Tas dar daugiau paastrieno Hooverio depresijos laiką.

Amerikos eksportas buvo vėl atnaujintas tik prezidentui Rooseveltui užėmus prezidento vietą kovo 4 d. 1933 metais, kai jis įvedė taip vadinamą "Good Neighbor Policy" ir pradėjo muitus numažinti, kad atgaivintų iš naujo prekybą su svetimomis valstybėmis.

Todėl, sakiau, jei mes norime, kad Amerika laimėtų karą prieš Vokietiją, Japoniją ir Italiją; jei norime, kad mūsų sena tėvynė būtų vėl atstatyta laisva ir nepriklausoma valstybe, kad Lietuva nebūtų pavesta nei vokiečiams, nei lenkams, nei komunistams rusams, tai visi turime balsuoti už Raymond S. McKeough, už Benjamin S. Adamowski į kongresmanus, už senatorių Richard J. Daley, už kandidatą į kongresmanus Martin Gorskį, ir už mūsų tautietį teisėją John T. Zurį. Už visus tuos kandidatus galėsime balsuoti, jei balsuosime taip vadinamą "Straight Democratic Ticket", tai yra padėdami kryžiką į ratelį prie žodžio Democratic, kuris bus ant baloto.

Tai, gerbiamieji, tokia buvo mano kalba. Na, kas čia buvo prieš tą komunistų garbinamą matušką Raseją? Aš tos Rasejos nei peikiau, nei gyriau. Tik linkėjau, kad Lietuva nepatektų atgal po Sovietų Rusiją, kaip kad nepasiliktų nei po nacijų Vokietiją arba kad nepatektų į "mūsų brolių" lenkų globą.

Tiesa, man užbaigus kalbėti vienas komunistuojantis žmogutis pakilęs pradėjo rėkti, kad aš neturįs teisės kalbėti apie

svetimus kraštus, o tik apie Ameriką. Girdi, čia eina politikos klausimai apie Ameriką, ir tik apie Ameriką reikėję kalbėti. Aš supratau, kad suspaudė didelis skausmas jo komunistišką širdį, kam aš linkėjau Lietuvai vėl patapti nepriklausoma valstybe, kam sakiau, kad prezidentas Rooseveltas jokiu būdu nesutiks pavesti Sovietų Rusijai Baltijos šalių, bet jas atstatys, kaip buvo prieš šį karą.

Su mano žodžiais sutiko 99 nuosimčiai ten buvusių lietuvių demokratų. Aš esu tikras, kad ir Chicago lietuvių milžiniška didžiūna sutiks, kad Lietuva po šio karo nebūtų palikta Vokietijai, nei grąžinta Sovietų Rusijai, nei kam kitam pavesta, bet kad būtų atstatyta laisva ir

nepriklausoma valstybe, kaip kad buvo prieš šį karą. O kokią valdžią Lietuvos žmonės pasistatys, tai tas yra jų reikalas. Jie tuo apsirūpins ten ant vietos budami.

V. M. Stulpinas,
Demokratų Partijos
Pricinkto Kapitonas

BERLYNAS, Vokietija, spal. 12 d. — Dideli švedų kariuomenės daliniai daro kariškus manevrus šalia Stockholmo, praneša korespondentai.

Švedų armija varžo artileriją, tankus, aviaciją, kulkosvaidžius, liepsnasvaidžius ir kitus ginklus.

Užsienio atstovai labai susibet kad būtų atstatyta laisva ir



NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

10 colių po 79 centus vienas — gaunama tikrai Budriko naujoje krautuvelyje.
Mylėjau Mergelę ir Močiutė Mane Barė. Įdainavo Bekeris.
Plaukia Mano Laivelis ir Jaunoji Mergelė. Įdainavo Bekeris.
Stasytės Polka ir Chicagiečių Polka. Jezavito Radijo Orkestra.
Lietuvių Radio Melodijos ir Dzuk Polka. Igrojo Serek, Schemett ir Labanaukas.
Sužadėtinų Valcas ir Rosalutės Polka. Įdainavo Pupu Dėdienė.
Sekminių Valcas ir Obelių Polka. Igrojo Biržys.
Gardus Alutis ir Mariampolės Polka. Igrojo Biržys.
Septintame Rojuje ir Jaunystės Meilė. Įdainavo Sabanaukas.
Sukas Ratukas, Polka; ir Buk Vyra, Polka. Įdainavo Dvarionas Virbalio Polka ir Polka dėl Numylėtos. Igrojo W. Gula.
Aukso Žuvytė, Polka; ir Reginos, Polka. Įdainavo Padaužas Grupė Meilės Karalitis ir 4 Ratai. Įdainavo Pažerskas.
Ruduo ir Nepamiršk Mane, Valcas. Įdainavo Sabanaukas.
Oi, Mergyte, Tu Jaunoji ir Vai Nekukuok. Įdainavo Gražinis.
Vedaras ir Mikita. Igrojo Cetkauskas ir Vilniškis.
Žiaurus Vėjas Baisiai Užia ir Kur Tas Šaltinėlis. Įdainavo Gražinis.
Jeigu norite prisijusti į kitą miestą, tai supakavimas ir prsiuntimas kainuos vienas doleris ekstr.

Jos. F. Budrik

INCORPORATED
3241 So. Halsted St.
Tel. CALumet 4591

DIDELE KRAUTUVE
Rakandų, Radio ir Jewelry

Budriko žymus radio programos iš WCFL, 1040 K. nedidelios vakare 9 valandą. Drama, dainos, orkestras.

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. VICTORY 4965
Stogus, rynas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pina! apdraustas.

KURTIEMS
Elektrikierės 3 vacuum tubos girdėjimui, nereikia baterijos. \$29.95
Stogus, rynas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Metams garantija. Nemokama demonstracija mūsų ofise.
BELTONE HEARING AID CO.
29 E. Madison, Room 1614
Randolph 4293

TABAKAS
Rusiškas ir Turkiškas. Cigarai ir Cigaretai
Oleiselis ir Retail
MAX KOHN
1728 S. Halsted St., Canal 9345

MASTER WINDOW SHADE CO.
S. J. Vondrak Tel. Lafayette 4560
LANGAM UZDANGALUS PADAROM ANT UZSAKYMO
FRANKOM LAZDAS... MES NUMERUOJAM IR UKABINAM
TAVERNOMS, NAMAMS IR MOKYKLoms VENETIAN BLINDS
1803 WEST 47th STREET (ARTI WOOD ST.)
CASH AND CARRY
Laimėjimui pirkite U. S. Bondsus ir Stampas.

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022
WEST VIRGINIA Pocahontas Mine \$8.65
Run iš gerų mainų, daug dulkių išimta
Speciali kaina tik apibotam laikui.
Perkant 5 Tonus ar Daugiau.
Smulkesni Yra Daug Pigesni.
BLACK BAND LUMP \$10.50
POCAHONTAS PEČIAMS \$9.20
DYDŽIO
(Šios kainos yra perkant 4 tonus ar daugiau)

IT COSTS NOTHING TO COMPARE
but it pays you profits when you discover how fast your savings grow here.

Galė pereito mėnesio mes išmokėjome dividendus ant visų indėlių. Taupykite pinigus dėl Income Taksų ir Karo Bondsų.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Jūsų sutaupos apdraustos iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM

NAUJIENOS
— RENGIA —
Nepaprastą Rudeninį
KONCERTA
Sekmadieny,
Lapkričio-Nov. 15
SOKOLU SALÉJE
2337 SOUTH KEDZIE AVENUE
PROGRAMAS BUS STEBĖTINAI GRAŽUS, ĮVAIRUS IR NEPAPRASTAS.
SEKITE PRANESIMUS "NAUJIENOSE"

FOTOGRAFAS CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija irengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

Remkite Lietuvišką Žydūką.
NATHAN KANTER MUTUAL LIQUOR CO.—WHOLESALE
4707 So. Halsted St.
Tel. BOUlevard 0014

VICTOR BAGDONAS LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkrautom fornišius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatome anglis į visas miesto dalis.
3212 So. Halsted St.
Saukite Tel. VICTORY 0066

Sophie Barcus
RYTINE RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taigpi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

Garsinkitės "N-nose"

